

Erdoğan: Başkanlık sistemine olumlu bakıyorum

Politika / 18/04/2010

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, ATV'de katıldığı Başbakan ile Gündem programında Başkanlık sisteminin Türkiye'nin gündemine gelebileceğini ve kendisinin de bu sisteme olumlu baktığını açıkladı.

ANKARA - Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin gündemine başkanlık sisteminin yeniden gelebileceğini belirterek, "Yepyeni bir anayasayla, halkımız bize bu yetkiyi verirse bunlar gündeme gelebilir ve bunlar tartışılabilir, konuşulabilir" dedi.

Başbakan Erdoğan, ATV'nin canlı yayımında, gazetecilerin gündeme ilişkin soruları yanıtladı.

Erdoğan, 1982 Anayasa'nın askeri vesayet altında hazırlandığının ancak aradan geçen süre içinde çeşitli hükümetler tarafından yüzde 65'inin değiştirildiğinin belirtilmesi ve "Daha genişletme imkanı olabilseydi ya da 2012'den sonra bu süreci devam ettirmek söz konusu olursa öncelikle değiştirilmesini istediğiniz, bugünkü mini paketin dışında kalan hususlar nelerdir? Mesela cumhurbaşkanının yetkileri bakımından, YÖK bakımından... Olanların ötesinde anayasanın ruhuyla ilgili, demokrasinin sınırlarını genişletecek olan değişiklik açısından öncelikle öngördüğünüz bir nokta var mı?" diye sorulması üzerine, 2011'de, seçim kampanyasında halkın karşısına yepyeni bir anayasa değişikliğiyle çıkabileceklerini söyledi.

"Zaten özellikle de bu seçimlerde halkımız bizden bunu kendisi isteyecek, bekleyecek" diyen Erdoğan, kendilerine ulaşan bir çok talep olduğunu kaydetti. Başbakan Erdoğan, şunları söyledi: "Bunların içerisinde cumhurbaşkanı ile yetki meselesinde, yetkilerin azaltılması konusu var. Sembolik bir cumhurbaşkanı mı olacak, yoksa şu andaki gibi bir yarı başkanlık sistemini andıran bir cumhurbaşkanlığı yapısıyla mı devam edeceğiz? Başkanlığımın ilk yıllarında, 5-6 yıl içerisinde, biz çok ciddi sıkıntılar çektik. Bizim bütün yetkilerimiz adeta kesiliyordu. Bir çok şey Meclis'ten geçiyor ondan sonra devamlı engelleniyordu. Süreç çok ağır işletiliyordu. Bunları yaşadık. Mesela yerindelik yetkisi bizimdir ama bu yerindelik yetkimize sürekli olarak müdahale edilmiştir. Bundan dolayı da biz bir çok adımları atamadık, hep engellemelerle karşılaştık.

-BAŞKANLIK SİSTEMİ-

Yüksek yargıda biz bugün eğer bazı adımları atmak istiyorsak bu hem yüksek yargının bu noktada güçlenmesini ama bir taraftan da atanmış-seçilmiş ilişkisindeki dengesizliği ortadan kaldıralım istiyoruz. Çünkü şu anda yüksek yargının kimseye hesap verme diye bir sorumluluğu yok. Dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde böyle bir anlayış, yaklaşım yok. Biz istiyoruz ki buraya yavaş yavaş bir geçiş sağlayalım ki bununla geçiş sağlanmıyor. Ama 2011'den sonraki atılacak adımlarda bu geçişin de sağlanması lazım. Belki Türkiye'nin gündemine yeniden başkanlık sistemi gelecek. Bu da olabilir. Yıllarca rahmetli Özal zamanında bu çok konuşuldu. Yepyeni bir anayasayla, halkımız bize bu yetkiyi verirse bunlar gündeme gelebilir ve bunlar tartışılabilir, konuşulabilir. "

Başbakan Erdoğan, "Bir siyasi lider olarak böyle bir yapıya yaklaşımınız nedir?" sorusuna "Olumludur" yanıtını verdi.

Sistemin rahat çalışması açısından bu olaya sıcak baktığını anlatan Başbakan Erdoğan, sistemin rahat çalışması, daha verimli neticeler alma noktasında ABD'deki uygulamaya bakılabileceğini söyledi.

Başkanlık sistemine karşı çıkanların en çok dile getirdiği noktanın "demokratik hak ve özgürlüklerin daha baskıcı bir şekle gitme ihtimali yönünde" olduğunun hatırlatılması, ABD örneğinden yola çıkılarak Türkiye'de böyle bir geleneğin oturtulmasının zaman alacağını belirtmesi üzerine, Erdoğan şöyle konuştu:

"Başkanlık sisteminin en önemli özelliği, orada kongre, parlamento çok daha etkili hale gelecektir. Ama şu anda durum pek böyle değil. Bakın görüyoruz, 411 çıkıyor ama 411'in aldığı karar atanmışlar tarafından oluşmuş bir kurumda önü kesiliyor. Ondan sonra biz Türkiye'de 'Usulden mi esastan mı inceler?' onun tartışmasını yapıyoruz. Türkiye'yi bizim bir defa bu paradigmalardan kurtarmamız lazım. İşi, şöyle tam manasıyla bir sağlam zemine oturtmamız lazım. Orada başkan tamamen layüsel (sorumsuz) durumda değil."

ABD'de başkanın teklifler yaptığını ancak kongre onayı olmadan hiçbir kararın alınmadığını vurgulayan Başbakan Erdoğan, "Bizde ise bunun tam tersi. Biz bunu getirip parlamento sunmuyoruz. Kararı yürütme olarak biz veriyoruz. Biz nereye devrediyoruz? Bunun kararını parlamento versin. Eğer biz gerçek anlamda hakikaten kuvvetler ayrılığını savunuyorsak, gerçek anlamda kuvvetler ayrılığı orada var. Bunu başarmak suretiyle çok daha isabetli ve çok daha süratli bir kalkınmayı Türkiye yakalayacaktır. Hak ve özgürlükler noktasında şu anda herhalde ABD bizden daha ileri bir ülke. Bunu da görmemiz lazım ve bunu da yakalamakta fayda var" diye konuştu.

-BAŞKANLIK SİSTEMİNE GEÇİŞİN ALIŞTIRMASI-

Başbakan Erdoğan, cumhurbaşkanını halkın seçmesinin bugünkü anayasal ve parlamenter yapıyla yakın dönemde gerilim, çatışma ve uyuşmazlık doğurabileceğine dair bir düşünceniz var mı?" sorusunu ise şöyle yanıtladı:

"Aslında mevcut yapıda o yarı başkanlık var, orada bir değişiklik olmadı. Sadece parlamento seçerken, biz burada aslında, başkanlık sistemine geçişin bu bir alıştırmasıdır. Başkanlık sisteminde başkanı halk seçiyor, burada da diyoruz ki 'Cumhurbaşkanını halk seçsin'. Bu yıllar yılı zaten halkımızın bir talebiydi. 7 yıl olmasın 5 artı icabında ikinci bir kez de seçilebilme şansı olsun. Bunu getirmiş olduk biz onunla. Bunu da başardık. Halkımızın da katkısının yüzde 70'lere ulaştığını gördük. Halkın büyük bir talebi var. Böyle bir süreç cumhurbaşkanlığı makamını güçlendiriyor. Ama biz eğer başkanlık sistemine geçilecekse bu böyle olmalı. O zaman hakikaten o makam sembolik değil güçlü bir makam olur. Bunun altında kongre ve hatta Bakanlar Kurulu, 25-26 tane bakan olmasına da gerek yok, onların da yeniden dizayn edilmesinde faydalar olacaktır. Belki o zaman sayı 14-15'e inecektir ama bakanın altında bakan yardımcılar olacaktır. Belki 1,2,3 tane bakan yardımcısı olacaktır. Dolayısıyla sistem çok daha farklı, daha güçlü bir şekilde çalışma imkanını yakalayacaktır. Bunu yakalamamız lazım."

Erdoğan, "Sizin kafanızda bir proje olduğu çok belli" sözleri üzerine, "Model var tabii" dedi.

Anayasanın bu yönde değiştirilmesinde bir zorunluluk görüp görmediğinin sorulması üzerine Erdoğan, 2011'den sonraki süreçte bunu halka götürebileceklerini, halkın kabul etmesi halinde bu adımın atılacağını söyledi.

"Bu sözleriniz üzerine 'Başkanlık sistemini kendisi için düşünüyor' gibi değerlendirmeler gelecek. Bu yorum veya eleştirilere ne yanıt vereceksiniz?" sorusunu da yanıtlayan Başbakan Erdoğan, son cumhurbaşkanlığı seçimi için de 'Kendisi için burayı hazırlıyor' şeklinde değerlendirmeler yapıldığını hatırlatarak, şöyle konuştu:

"Biz hiç kimsenin tahayyül, tasavvur edemeyeceği şekilde, tuttuk, Abdullah Bey'i biz adayımız olarak açıkladık. Ciddi manada AK Parti grubu olarak da ciddi bir duruş sergiledik. Halkımızın huzuruna da gittiğimiz zaman meydanlarda bunu anlattık, önerdik. Bu önerimize meydanların da olumlu yaklaşımını gördük. Halkımızdan çok ciddi bir ilgi ve alaka gördük ve bu noktaya geldik. Önümüzdeki süreçte, kime ola, kim kala? Burada 'Yarın şöyle olacak' deme hakkını kimse kendinde bulmamalı. Şahsıyla alakalı ben bu alanda şu anda bir şey söylemem, söyleyemem. Ama böyle bir şeyi halkım kabul eder, başkanlık sistemi olarak konuşuyorum şahıs olarak değil, ondan sonrası ayrı."

Sadece başbakan olarak 7,5 yıllık tecrübesi bulunduğunu, 18 yaşından bu yana siyasetin içinde olduğunu, ülke için ideal olanının nasıl bulunacağına dair endişe taşıdıklarını anlatan Başbakan Erdoğan, "Hele hele şu 7,5 yıl içinde bazı gerçekleri yaşadık. Nerelerde önümüz nasıl tıkanı? Bu

ülkenin önüne nasıl bariyerler oluşturuldu? Çünkü bizim burada olmamız gerekir. Çok daha ileri bir noktada olmamız gerekirdi. Ama çok basit nedenlerle bizim önümüz tılandı. Bizim bunları aşmamız gerekiyor. Aşalım ki Türkiye, Atatürk'ün ifade ettiği muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıksın" diye konuştu.

Erdoğan, 2023'te Türkiye'nin dünyanın ilk 10 ekonomi arasına girmesini hedeflediklerini vurguladı.

-DOKUNULMAZLIKLAR-

Başbakan Erdoğan, dokunulmazlıkların kaldırılması için büyük bir talep olduğunun belirtilmesi ve bu konuda ne yapacaklarının sorulması üzerine de, şunları söyledi:

"Şu anda bu teklifi getiren ana muhalefet lideri ağırlıklı olarak acaba AK Parti iktidarından önce niçin bu teklifi hiç ülke gündemine getirmede? Çünkü Türkiye'de şu anda parlamento içerisindeki hemen hemen en eski, kıdemli siyasetçilerden bir tanesi kendileridir. Niçin acaba bugüne kadar getirmediler de AK Parti iktidara geldikten sonra bunun üzerinde ısrarla duruyor? Biz bir defa, kendi programımıza bunu koyduk. Dedik ki 'Herkes bu dokunulmazlık zırhından çıksın'. Sadece bunu siyasiye değil, yargı, yürütme, yasama. Herkese istinasız bu olsun. Ama bunu sen sadece yasama ve yürütme organının mensuplarına böyle bir uygulamayı getirirsen ülkenin geleceği tehlikeye girer. Şu anda bu ne demektir? Eğer böyle yaklaşırsak yasama, yürütme organının mensuplarını siz bürokrasinin, ki yargı da bunun içinde, onun tamamen iki dudağı arasına mahkum ediyorsun demektir. Bu öyle bir şey getirir ki, siyaset kurumunu bitirir. Bir başbakan hakkında kalkıp birisi bir ihbarda bulursa bir savcının bir dava açmasıyla hemen başbakan, dokunulmazlığı kaldırılarak mahkum edilir. Peki o ülkede istikrar olur mu? Sıkıntı burada. Burada yatan ciddi bir popülizm var. Burada da bir kültürün oluşması gerekiyor. Bu kültür bizde yok. Yasama ve yürütme organının mensupları zaten buralardan ayrıldığı anda, geciktirilmiş olarak yargı süreci tekrar onlar için başlıyor."

Bir milletvekilinin milletvekilliği bittiği anda kendisi hakkında açılan bir dava varsa bunun başlayacağını, zaman aşımının söz konusu olmadığını belirten Başbakan Erdoğan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde kendisi hakkında açılmış bir dava olduğunu, herkesin davadan beraat ettiğini, kendisinin ise milletvekili dokunulmazlığı olduğu için dosyasının rafta olduğunu anımsattı. Kendisi için bu sürecin daha sonra devam edeceğini söyleyen Erdoğan, bundan da çekinmediğini vurguladı. Erdoğan, şöyle devam etti:

"Biz bundan da çekinmiyoruz. Niye? Böyle bir şeyi işlemiş değiliz, rahatız. Ama iki de bir muhalefet hala bizim dosyaları karıştırıyor. Bu kişi acaba orada hangi sıfatla var? Ne imzası var, ne yönetim kurulu üyesi... Bütün arkadaşların hepsi de beraat etti. Burada işte o kültür yok. Sıkıntı orada. İstikrar noktasında da bazı şeyleri iyi planlamamız lazım. Yasama, yürütme, yargı hiçbir ayırım yapmaksızın, istinasız herkes için böyle bir yasayı çıkarma halinde biz zaten buna var olduğumuzu hep söyledik. Ama şu anda bunun sık sık işlenmesinin altında yatan tek gerçek siyasi popülizmdir." (aa)